

SKÖTSELPLAN FÖR GÅRDSBY OCH HEMMESJÖ BÖKESKOG I VÄXJÖ KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BESKRIVNINGSDDEL	Sid.
1. SYFTET MED RESERVATET	2
2. ADMINISTRATIVA DATA	2
3. HISTORISK OCH NUVARANDE MARKANVÄNDNING	4
4. OMRÅDETS BEVARANDEVÄRDEN	5
4.1 Natura 2000	5
4.2 Biologiska värden	5
4.3 Turism och friluftsliv	6
5. GENOMFÖRDA INVENTERINGAR OCH DOKUMENTATION	6
PLANDEL	
6. SKÖTSELOMRÅDEN	7
7. BRÄNDER, STORM	13
8. UTMÄRKNING	14
9. DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	14
9.1 Uppföljning av skötselåtgärder	
9.2 Uppföljning av bevarandemål	
10. SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV SKÖTSELÅTGÄRDER	16
11. REVIDERING AV SKÖTSELPLAN	16
12. ANSVAR FÖR SKÖTSEL, DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER, BEVARANDEMÅL	17
13. BILAGOR	17

BESKRIVNINGSDDEL

1. SYFTET MED RESERVATET

Syftet med naturreservatet Gårdsby och Hemmesjö Bökeskog är att bevara och skapa livsmiljöer för de växter, djur och svampar som är knutna till äldre bokskogar med gamla och ihåliga träd, död ved, välhåvdade ängs- och betesmarker samt sumpskogsmiljöer i gynnsamt tillstånd. I de gamla bokskogarna skall det finnas en rik förekomst av lunglav och i ängs- och betesmarkerna skall vegetationen vara artrik och visa på god hävd.

Friluftsliv och vetenskapliga undersökningar skall kunna bedrivas i reservatet med hänsyn tagen till områdets skyddsvärda biotoper och arter.

2. ADMINISTRATIVA DATA

Namn:	Gårdsby och Hemmesjö Bökeskog
Objekt nr:	07-412
Län:	Kronobergs län
Kommun:	Växjö kommun
Församling:	Gårdsby, Hemmesjö
Läge:	Sydost om Lövsjön och norr om Hinnasjön ca 7 km öster om Växjö
Gränser:	Följer fastighetsgränsen för den nybildade fastigheten
Areal:	Totalt 64,6 ha varav land 46,2 ha och vatten 18,4 ha
Fastigheter:	Del av Gårdsby 1:1 och Hemmesjö 6:1

Markägare: Naturvårdsverket

Servitut: Enligt bilaga 3 i beslutet

Förvaltare: Skogsstyrelsen Distrikt Kronoberg Östra

Ekonomisk karta: 5E 1j VIKENSVED

Topografisk karta: 5E VÄXJÖ S0

Naturgeografisk reg: 12a Sydöstra smålands skog och sjörika slättområden

Natura 2000: SE0320205 – Gårdsby och Hemmesjö bökeskog

Tabell 1. Natura 2000-habitat enligt bevarandemål

Natura 2000 kod	Naturtyp	Areal (ha)
6270	*Artrika torra - friska låglandsgräsmarker av fenoskandisk typ	4,9
6510	Slåtterängar i låglandet	0,7
9080	*Lövsumpskogar av fenoskandisk typ	2,4
9110	Boskog av fryletyp	36,8

*Prioriterad naturtyp enligt habitatdirektivet

Tabell 2. Arter enligt Natura 2000

Artens kod	Vetenskapligt namn	Svenskt namn
-	-	-

Tabell 3. Prioriterade bevarandevärden

Markslag	Boskog
Naturtyp	Boskog av fryletyp
Strukturer	Gamla bokar, död lövträdsved
Arter	Boklevande, epifytiska kryptogamer
Friluftsliv	Vandringsled, information

Tabell 4. Naturtyper enligt nuvarande förhållanden och enligt bevarandemålen

Naturtyp	Areal enligt nuvarande förhållanden (ha)	Areal enligt bevarandemålen (ha)
Äng	0	0,7
Ohävdad äng	0,7	0
Trädklädd betesmark	0	4,9
Kultiverad betesmark	1,4	1,4
Ohävdad betesmark	4,9	0
Granskog	15,1	0
Ädellövsog	17,8	36,8
Lövsumpskog	3,2	2,4
Hygge	3,1	0
SUMMA	46,2	46,2

3. HISTORISK OCH NUVARANDE MARK- OCH VATTENANVÄNDNING

Gårdsby och Hemmesjö Bökeskog ingår som ett undersökningsområde i Peter Thoréns "Åldersbestämning av träd, historiskt källmaterial och epifytförekomst – kompletterande hjälpmedel för bestämning av bokskogars kontinuitet" (1997). Mycket av nedanstående uppgifter som rör skogshistoriken är hämtade från detta material.

Det äldsta kartmaterial som ger en viss beskrivning över området är Ruuths karta (Geografisk Delineation öfver Konga heradt i Smålandh och Kronebärgs län, år 1663). Kartan ger ingen detaljinformation men visar ett skogslandskap öster om Växjö som dominerades av bok och tall. Även Linné beskriver i sin öländska och gotländska resa (1741) hur han vid Åreda, strax norr om aktuellt område "began...se the sköne bokskogar". Pollendiagram har visat att bokskogen etablerad sig i regionen redan för 2700 år sedan men kulminerade inte förrän ca 1000 år senare (Björkman 1998). Uppgifterna visar dock att det finns en mycket lång kontinuitet av bokskog i regionen.

Det äldsta användbara kartmaterialet som mer noggrant beskriver markanvändningen i reservatet är från laga skifteskartor från 1861 resp. 1872. In-

ägorna på kartorna visar åkrar och ängsmarker och stora skogsbevuxna utmarker.

Idag är mycket av de tidigare hävdade markerna under igenväxning. På en vall (en tidigare åker) har hästbete förekommit till och från de senaste åren. Två bestånd med gammal bokskog finns i reservatet, ett mindre i väster och ett stort i öster. Bokskogar har förvånansvärt höga biologiska kvalitéer troligen som ett resultat av denna långa bokskogskontinuiteten.

I området finns inga registrerade fornlämningar men många olika kulturspår från flera skilda epoker, t ex odlingsrösen och backstugelämningar. Dessa bör inventeras och beskrivas på ett bättre sätt.

4. OMRÅDETS BEVARANDEVÄRDEN

Gårdsby och Hemmesjö Bökeskog ligger i den förkastningszon som löper utmed Hemmesjösjön, Hinnasjön, Lövsjön och Stensjön. Bevarandevärdena är till allra största delen knutna till de gamla bokskogarna. I bokskogarna finns en mycket rik biologisk mångfald och de vackra skogarna är av stort värde för det rörliga friluftslivet. Att bokskogarna har en dokumenterat lång bokskogskontinuitet och en rik kryptogamflora gör dem intressanta för forskning och undervisning.

4.1 Natura 2000

Gårdsby och Hemmesjö Bökeskog är Natura 2000-område. Det främsta syftet som Natura 2000-område är att bevara den gamla bokskogen och dess höga naturvärden. En bevarandeplan finns upprättad.

4.2 Biologiska värden

Naturreservatet utmärker sig genom bokskogsmiljöer med mycket höga naturvärden. I anslutning till de tre insprängda fastigheterna Lövsjöhult, Hinnasjöhult och Äskebäck finns igenväxande björkhagar med enbuskar. I den centrala delen av området, norr om Hinnasjön, finns dessutom ett stort sumpskogsparti med al, björk och vide.

De högsta naturvärdena är knutna till bokskogarna med många gamla träd. De flesta av de äldre träden är uppskattningsvis 150 år men dendrokronologiska

undersökningar har visat på trädåldrar upp till 200 år. På de gamla bokarna växer en rik uppsättning kryptogamer varav ett flertal rödlistade arter. Karakterärsarter för gamla bokskogar som bokvårtlav *Pyrenula nitida*, bokkantlav *Lecanora glabrata*, lunglav *Lobaria pulmonaria* och bokfjädermossa *Neckera pumila* finns spridda på ett stort antal träd. Till de särskilt skyddsvärda hör de hotade arterna stor vaxlav *Dimerella lutea* och gul pysslinglav *Thelopsis flaveola*. Uppsättningen rödlistade lavar har få motsvarigheter i Kronobergs län. Det finns fläckvis gott om död ved. Floran i bokskogen är tämligen mager men det finns uppgifter om små partier med bl a tandrot.

I de igenväxande hagarna och ängarna finns flera vackra gamla grova björkar. Vissa partier har en mycket tilltalande struktur där blåbärsris, vårbrodd, skogskovall och gökärt dominerar. Trots dagens ohävd finns fortfarande arter som gullviva, sommarfibbla och svinrot, den sistnämnda fläckvis rikligt.

Även mer fuktiga miljöer så som sumpskogsområdet norr om Hinnasjön har sina kvalitéer med bl a förekomst av skuggmossa *Dicranodontium denudatum*.

4.3 Turism och friluftsliv

Gårdsby och Hemmesjö Bökeskog utnyttjas i dagsläget främst som rekreationsområde för närboende. Sigfridsleden går genom reservatet och främst under sommartid passeras reservatet av många vandrare.

4.3.1 Tillgänglighet

Reservatet är tillgängligt via enskilda vägar antingen norrifrån via Vikensved eller söderifrån via norrgående avtagsväg från Kalmarvägen (väg 25).

4.3.2 Känslighet för slitage och störningar

Nuvarande slitage är mycket begränsat och bedöms inte påverka reservatet och dess organismer påtagligt. En kraftigt ökad besöksfrekvens skulle kunna medföra negativ påverkan på i första hand de arter som växer på de gamla bokstammarna. Reservatets läge gör dock att ett sådant kraftigt slitage inte bedöms som sannolikt.

5. GENOMFÖRDA INVENTERINGAR OCH DOKUMENTATION

Ardö, E. & Lamme, S. 2003. Övervakning av bokdominerade naturreservat. Extensiv övervakning av skogsbiotopers innehåll med inriktning mot biologisk mångfald. Länsstyrelsen i Kronobergs län. Meddelande 2003:08.

Björkman, L. 1998. Bokens historia i södra Sverige – en litteraturöversikt. Svensk Bot. Tidskr. 91:573-583.

Laga skifteskarta. 1861. Akt: Gårdsby 14.

Laga skifteskarta. 1872. Akt: Hemmesjö 20.

Länsstyrelsen i Kronobergs län. 1989. Kronobergs natur. Naturvårdsprogram för Kronobergs län.

Malmqvist, A. 2005. Naturvärdesinventering av Bökeskogen. Naturcentrum AB.

Thorén, P. 1997. Åldersbestämning av träd, historiskt källmaterial och epifytförekomst – kompletterande hjälpmedel för bestämning av bokskogars kontinuitet. Examensarbete i biologi. Lunds universitet.

Stiftets nyckelbiotopsinventering. 1994-1998.

PLANDEL

6. SKÖTSELOMRÅDEN

Hela området är indelat i 8 skötselområden enligt kartan (bilaga a).

Skötselområdena är:

1. Betesvall
2. Trädbärande betesmark
3. Bokskog
4. Stormdrabbad granskog
5. Hygge
6. Sumpskog
7. Äng
8. Vatten
9. Friluftsliv

6.1 Generella riktlinjer och åtgärder

I samtliga skötselområden som är eller kommer att vara trädbärande skall mängden död ved öka. Död lövträdsved i annan form än ris får inte avlägsnas från reservatet men får vid behov flyttas inom reservatet. Ris från röjningar och avverkningar i betesmar-

ker och ängar läggs delvis ut på hyggen och tas delvis bort från reservatet. Grov lövträdsved från områden utanför reservatet får i lämplig mängd flyttas till lämpliga platser i reservatet. Vissa kulturspår såsom backstugelämningarna mm hålls fria från igenväxningsvegetation.

Vid behov kan bränning användas som skötselmetod i betes- och ängsmarkerna. För extrema situationer i samband med bränder eller storm se punkt 7.

Skötselområde 1: Betesvall (1,4 ha)

Beskrivning: Söder om gården Hinnsjöhult finns en öppen betesmark. Det är en f d åker som betats sporadiskt de senaste åren. Stängslet är dåligt på vissa ställen. Floran är tämligen trivial och gödselpåverkad men vissa finare partier finns.

Bevarandemål:

- Området är träd- och buskfritt och väl avbetat varje år vid vegetationsperiodens slut.

Skötselåtgärder: Stängsling av aktuellt område. Dagens stängsel går kanske bitvis att använda. Årligt bete. Rökning av buskar och sly vid behov.

Skötselområde 2 (a-c): Trädbärande betesmark (4,9 ha)

Beskrivning: Idag ohävdade björkhagar med mycket gott om gamla enbuskar varav ett flertal är döda eller döende, troligtvis efter angrepp av svampen hagtornsrost *Gymnosporangium clavariiforme*. Förutom flera grova björkar finns även yngre ekar och björkar samt mindre mängder bok och körsbär. Skötselområdet är indelat i tre delområden. Ett i huvudsak väster om Hinnsjöhult och två öster om. Det sydöstra (delområde b) är fuktigare och gränsar till en lövsumpskog. Markvegetationen varierar mellan igenväxande partier med bl a örnbräken och slyuppslag till fina partier som domineras av blåbärsris och gökärt. I delområde b finns rester efter husgrunder och brunnsanläggningar i anslutning till källflöden. I delområde c finns även ett mindre bestånd av gullvi-

va. Norr om Hinnsjöhult finns ett tämligen kraftigt aspuppslag. Sigfridsleden går genom delområde 2 c.

Bevarandemål:

- Arealen av Natura 2000-habitatet *Artrika torra - friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ* är 5 ha.
- 90% av arealen består av väl avbetad gräsmark varje år vid vegetationsperiodens slut.
- Flera spridda grova lövträd av främst sådana arter som ger pollen och nektar till insekter, men även björk och ek, samt enbuskar finns.
- Krontäckningen av träd och buskar är högst 25% och minst 10%.

Skötselåtgärder: Restaureringsåtgärderna inleds med avverkning av döda och döende enbuskar samt röjning av sly. På lång sikt bör ca 1/4 av enbuskarna vara kvar. Enbuskarna behöver inte vara jämt spridda över området utan kan även förekomma i mindre grupper. Avverkade enbuskar skall snarast avlägsnas från området för att förhindra barmattor samt spridning av hagtornsrost. Avverkning och röjning i träd- och buskskiktet. Siktgatan i delområde 2a ned till Lövsjön bibehålls. Årligt bete.

Skötselområde 3 (a-b). Bokskog (17,9 ha)

Beskrivning: Två bestånd med gammal bokskog finns inom reservatet. Ett större sammanhängande parti i reservatets östra del (3a) och ett mindre parti i västra delen (3b). Bokskogarna har med största sannolikhet en mycket lång kontinuitet. Om detta skvallrar den skyddsvärda kryptogamfloran som växer på de gamla bokarna. Exempel på arter är lunglav *Lobaria pulmonaria*, bokvårtlav *Pyrenula nitida*, bokfjädermossa samt de mycket sällsynta arterna storvaxlav *Dimerella lutea* och gul pysslinglav *Thelopsis flaveola*. Bokskogarna är troligtvis även värdefulla för vedlevande insekter men detta har inte undersökts. Skogen i öster är till stor del enskiktad med endast små mängder död ved. Bokbeståndet i den västra delen har en tydligare skiktning och hyser mycket stora mängder död ved, bl a som ett resultat av stormen i januari 2005. Markvegetationen är gene-

rellt mycket sparsam med i huvudsak kruståtel. Genom området går flera välanvända stigar. Markfloran är mager men uppgifter om mer krävande arter som tandrot finns.

Bevarandemål:

- Arealen av Natura 2000 habitatet *Boskogs av fryle*-typ är minst 17 ha.
- Krontäckningen utgörs till minst 80% av bok.
- Gran förekommer ej eller så begränsat att den inte bedöms påverka boken eller dess naturvärden negativt.
- Naturlig boskogsdynamik med undantag av eventuella åtgärder som krävs för att uppfylla ovanstående bevarandemål.
- Antalet träd med lunglav *Lobaria pulmonaria* och bokvårtlav *Pyrenula nitida* hålls på en stabil nivå eller ökar.

Skötselåtgärder: Avverka och röj bort gran. En del äldre granar som inte påtagligt konkurrerar med bokar kan stå kvar. Boskogen lämnas därefter utan åtgärder. Återkommande röjningar av gran. Avverkade grövre granar förs ut från reservatet (en rotpost i norra delen är såld). I ungskogspartierna gynnas bok genom röjningar. Siktgatan i delområde 3b ned till Lövsjön bibehålls. Brynet mot tomten på fastigheten Gårdsby 1:11 får glesas ut genom röjning och gallring. Död lövträdsved får inte föras ut från skötselområdet.

Skötselområde 4 (a-d). Stormdrabbad granskog (15,3 ha)

Beskrivning: Inom reservatet finns fyra bestånd av granskog som i olika omfattning drabbades av stormen i januari 2005. I samtliga bestånd förekommer för- yngning av bok och i delområde 4 c finns redan idag ett kraftigt lövträdsinslag, med bl a bok, i den norra delen. I delområde 4 a finns längst i norr en lövträdsrik bäckmiljö med vissa naturvårdskvalitéer. I SV hörnet av delområde 4a finns en brygga. I SV hörnet av delområde 4c finns en mindre badplats och en brygga.

Bevarandemål:

- Minst 15 ha bokskog med goda förhållanden för djur, växter och svampar knutna till gammal, grov bokskog.

Skötselåtgärder: Upparbetning av nerblåsta granar. Föryngring av bok. Val av föryngringsmetod anpassas till respektive delområde. Bokskogsskötsel med naturvårdsinriktning. Gynna bok och röj vid behov bort konkurrerande träd. I delområde 4c avverkas huvuddelen av granen eftersom lövinslaget redan nu är stort. Vid behov röjning och gallring vid bad- och bryggplatserna.

Skötselområde 5 (a-b). Hygge (3,6 ha)

Beskrivning: Två nyligen upptagna hyggen finns i reservatets västra del. På båda finns en kraftig björkföryngring men även viss föryngring av bok. Mycket av fältskiktet domineras av hallonris. I delområde 5 a finns enstaka sparade träd av bok, al, tall och björk. Ett par yngre bokar finns i delområde 5 b.

Bevarandemål:

- Minst 3,5 ha bokskog med goda förhållanden för djur, växter och svampar knutna till gammal, grov bokskog.

Skötselåtgärder: Föryngring av bok. Bokskogsskötsel med naturvårdsinriktning. Gynna bok och röj vid behov bort konkurrerande träd. Död lövträdsved får inte föras ut från skötselområdet.

Skötselområde 6 (a-b). Lövsumpskog (2,4 ha)

Beskrivning: Rakt norr om Hinnasjön finns en sumpskog med i huvudsak björk, al och vide (delområde 6 a). I skogen finns ett omfattande dikessystem och området har tidigare varit mossodling. Floran utgörs av fuktighetskrävande arter som kabbleka, skogssäv och bäckbräsma. På stubbar och rötter växer sparsamt med den sällsynta skuggmossan *Dicranodontium denudatum*. Det finns tämligen gott om död ved men främst av klenare dimensioner. Ett annat sumpskogsparti

finns i den nordligaste delen av reservatet (delområde 6 b). I kanterna växer höga granar medan björk, al och vide dominerar i den fuktigare och mer öppna centrala delen.

Bevarandemål:

- Självgallrande lövsumpskog med stora mängder död ved till gagn för fåglar, insekter, vedsvampar och mossor.

Skötselåtgärder: Samtliga grövre granar avverkas och upparbetas alternativt ringbarkas medan klenare granar röjs bort. Det lite större granpartiet i delområde 6 b avverkas också och omförs till lövskog. Därefter lämnas området utan åtgärder med undantag av röjning av gran vid behov. Brynen mot delområde 1, 2b och c och mot tomten söder om delområde 6b glesas ut genom röjning och gallring.

Skötselområde 7. Äng (0,7 ha)

Beskrivning: Utmed Sigfridsleden har det liksom på flera andra platser i reservatet tidigare varit äng. Detta parti är ett av de få kvarvarande med en tydlig ängsvegetation. Här växer rikligt av bl a sommarfibbla och svinrot. Det är idag ett tämligen tätt trädskikt av framför allt ek.

Bevarandemål:

- Ängsvegetation med rik blomning av bl a svinrot och sommarfibbla.
- Träd- och buskskiktet utgörs av sådana arter som ger pollen och nektar åt insekter samt spridda gamla ekar och björkar. Krontäckningen skall vara 25-50%.

Skötselåtgärder: Glesa ut trädskiktet. I första hand tas yngre träd och sly av björk, rönn och ek bort. En del av de avverkade lövträden och lövslyet flyttas från skötselområdet och placeras i solexponerat läge i delområde 5 a. Ängsskötsel genom slåtter med skärande redskap. Vegetationen skall slås på sensommaren (augusti). Den avslagna vegetationen kan med fördel ligga kvar några dagar för att fröa av innan höet tas bort. Efterbete.

Skötselområde 8: Vatten (18,4 ha)

Beskrivning: Södra spetsen av Lövsjön och norra spetsen av Hinnasjön.

Bevarandemål:

- Orört vattenområde

Skötselåtgärder: Inga

Skötselområde 9: Friluftsliv

Beskrivning: Bökeskogen utnyttjas i dagsläget främst som rekreationsområde för närboende. Många utnyttjar den stig som går genom bokskenen i reservatets östra del. Genom reservatet går även Sigfridsleden som utnyttjas av många under sommaren. En kortare sträcka av den går genom reservatets centrala del och den passerar även genom den privata fastigheten Hinnsjöhult (Gårdsby 1:7).

Bevarandemål:

- Naturreservatet Gårdsby och Hemmesjö Bökeskog skall vara lättillgängligt att ta sig till samt att vistas och röra sig i.
- En mindre parkeringsplats med information om reservatet skall finnas. Informationstavlor skall även finnas på andra lämpliga platser i reservatet.

Skötselåtgärder: En mindre parkeringsplats anläggs i reservatets sydöstligaste del, i anslutning till den stig som går från vägen in i reservatet. Informationstavlor samt rastplatsmöbler sätts upp på lämpliga ställen. Befintliga stigar hålls öppna. För att skapa en rundslinga anläggs en ny stig som ansluter till befintligt stigsystem (se förslag på karta bilaga b). Ett alternativ till den på kartan föreslagna stigen är en rundslinga som inte går över tomten i Hinnasjöhult (Gårdsby 1:7). Slutlig stigsträckning beslutas av Länsstyrelsen i samråd med förvaltaren. Om stigen går genom skötselområde 1 skall lämpliga stängselgenomgångar finnas. Genom skötselområde 6 a

behöver en eventuell stig spångas. Grov död ved, avblåsta träd och grenar som försvårar framkomligheten på stigarna eller som bedöms som farliga för besökare skall flyttas till annan plats i reservatet. Röjning och gallring vid bad- och bryggplatserna.

7. BRÄNDER, STORM

Naturliga bränder i området bör släckas eftersom området är litet, domineras av lövskog samt ligger nära bostäder.

Vid händelser som medför att stora mängder träd faller omkull skall all död lövträdsved lämnas i området, men veden får vid behov flyttas till annat skötselområde. Om dessa händelser medför mycket stora mängder ris och toppar får delar av dessa tas ut från reservatet. Barrträd upparbetas och förs ut från området. Stigar och andra anordningar hålls snarast möjligt fria från nedfallna och hängande träd.

8. UTMÄRKNING

Reservatsgränsen skall märkas ut enligt Svensk standard (SIS 03 15 22) vilket innebär att gränsmärken målas på träd och på stolpar som slås ned i marken. Gränsmärkena skall placeras så att man kan se från ett märke till nästa. Vid gränsmarkering i skogsmark skall i gränslinjen, med 0,5 m på vardera sidan reservatsgränsen, röjas en tydlig gata. Denna gata får vid behov underhållas av reservatsförvaltaren. De träd som avverkas i gränsgatan tillfaller markägaren som också själv får ta vara på dem eller låta dem ligga kvar. Reservatsgräns som sammanfaller med fastighetsgräns skall underhållas som fastighetsgräns på sedvanligt sätt.

9. DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING

9.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Förvaltaren skall årligen dokumentera utförda åtgärder genom att ange:

- skötselområde,
- utförd åtgärd,

- åtgärdens syfte,
- tidsåtgång och utförare,
- år och månad för åtgärdens utförande,
- fotografering.

9.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning av bevarandemålen. Uppföljningen skall ligga till grund för en utvärdering av:

- om syftet med reservatet har uppnåtts,
- om gynnsamt tillstånd har uppnåtts i reservatet,
- om skötselmetoder behöver förändras,
- om en revidering av skötselplanen behövs.

Uppföljning skall ske av,

- antalet träd med lunglav i hela reservatet samt notering av antalet träd med fertila exemplar,
- antalet träd med bokvårtlav,
- den hävdgynnade vegetationen i delområdena 2 och 7.

Gynnsamt tillstånd råder inom ett reservat när de uppsatta bevarandemålen nåtts.

9.3 Dokumentation och inventeringar

För att dokumentera utgångsläget och möjliggöra uppföljning av bevarandemålen, bör en inventering av antalet träd med lunglav och bokvårtlav utföras under 2006.

En inventering av områdets kulturspår bör genomföras.

10.SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Skötsel- område	Åtgärd	Tidpunkt	Prioritet 1-3,
1	Stängsling/reparation av stängsel.	2006	1
1	Bete	2006	1
2	Röj enbuskar och sly	2006	1
2	Stängsling med över-/genomgångar	2006	1
2	Bete	2007	1
3	Granröjning	2006	2
4	Upparbetning av stormfälld gran	2006	1
4	Gallring av täta granbestånd	2007	2
5	Röj fram och gynna bok	2007	2
6	Avverkning av gran	2007	3
7	Inledande röjning och gallring	2006	2
7	Årlig ängsskötsel med slåtter	2006, därefter årligen	1
7	Fortsatt röjning och gallring	2010	2
7	Avslutande röjning och gallring	2015	2
8	Anläggning av parkeringsplats	2006	1
8	Markering av befintlig och ny stig inkl. spångning	2007	1
8	Produktion och utplacering av informationstavlor	2007	1

Prioritet: 1= Högst, 2= Hög, 3= Lägre

11.REVIDERING AV SKÖTSELPLAN

En översyn av skötselplanen bör göras inom 10 år för att bedöma behovet av en revidering av planen. Revideringen berör i första hand riktlinjer och åtgärder.

12.ANSVAR FÖR SKÖTSEL, DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER, BEVARANDEMÅL OCH GYNNSAMT TILLSTÅND

Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret för förvaltningen av naturreservat i länet. Länsstyrelsen har i reservatsbeslutet utsett Skogsstyrelsen Distrikt Kronoberg Östra till förvaltare av reservatet i enlighet med 21 § FO (1998:1252) till miljöbalken. Förvaltaren har därmed ansvaret för att skötseln av reservatet följer fastställd skötselplan. Länsstyrelsen har den operativa tillsynen i naturreservat enligt MB 26 kap. Det innebär att Länsstyrelsen skall övervaka att föreskrifter, dispenser och tillstånd följs.

Vid skötselåtgärder där gagnvirke avverkas och virket skall tas bort ifrån området, tillfaller eventuella nettointäkter förvaltaren.

Förvaltaren ansvarar för dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder. Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av syften, bevarandemål och gynnsamt tillstånd.

13. Bilagor

- a. Skötselplanekarta (Samma som beslutskartan bilaga 1 till beslutet)
- b. Karta med Natura 2000-habitat enligt bevarandemål
- c. Artlista